

Reeglid ja juhtnöörid

SISSEJUHATUS

Euroopa Komisjoni kirjaliku tõlke peadirektoraat korraldab Euroopa Liidu koolidele tõlkevõistluse *Juvenes Translatores 2017*. Võistluse peamised etapid on järgmised:

- **ettevalmistused;**
- **tõlketest** ning
- **auhindade üleandmine.**

Iga etapi üksikasjalikud reeglid ja juhtnöörid on esitatud allpool punktides 1–8.

ETTEVALMISTUSED

Ettevalmistused hõlmavad võistluse väljakuulutamist, registreerumist, koolide väljavalimist, õpilaste registreerimist koolide poolt ning ettevalmistusi kohapeal (vt punktid 1–3).

Kirjaliku tõlke peadirektoraat **kuulutab võistluse välja** Juvenes Translatores veebisaidil: <http://ec.europa.eu/translatores>

Osaleda soovivad koolid peavad kutsele vastama, **registreerudes** veebisaidil elektrooniliselt **ajavahemikus 1. september kuni 20. oktoober 2017** (punkt 1). Registreerumine algab ja lõpeb nimetatud kuupäevadel **kell 12.00** (Brüsseli aja järgi).

Registreerunud koolide hulgast **valitakse loosi teel (punkt 2) välja need koolid, kes võistlusel osalevad.**

Iga väljavalitud kool saab valida **kaks kuni viis õpilast** võistlusel osalema ning sisestama võistlejate nimed ja vastavad keelekombinatsioonid andmebaasi hiljemalt **21. novembriks 2017** (punkt 3).

Koolid vastutavad **ürituse kohapealse korraldamise eest**. Siia hulka kuuluvad kõik praktilised ettevalmistused, nt ruumide, personali ja asjakohase IT infrastruktuuri võimaldamine ürituse korraldamiseks (vt punkt 1.1) ning selle tagamine, et võistlus toimuks ausalt ja erapooletutes tingimustes (punktid 1.3, 4 ja 7).

TÕLKETEST

Tõlketest toimub **23. novembril 2017**. Kirjaliku tõlke peadirektoraat esitab koolidele tõlgitavad tekstid testi toimumispäeval. Igas koolis toimub test kooli enda poolt korraldatud

viisil. Tõlked tuleb samal kuupäeval üles laadida andmebaasi, mida haldab kirjaliku tõlke peadirektoraat (punkt 4).

Kirjaliku tõlke peadirektoraat **hindab** tõlkeid ja valib **igast ELi liikmesriigist välja ühe võidutöö** (punkt 5).

AUHINDADE ÜLEANDMINE

Võitjad kutsutakse **2018. aasta kevadel** Brüsselis toimuvale **auhinnatseremooniale**. Kirjaliku tõlke peadirektoraat tasub igast liikmesriigist ühe võitja ja teda saatva täiskasvanu ning ühe õpetaja reisi- ja majutuskulud (vt punkt 6).

Kuna kogu oluline teave võistluse kohta avaldatakse süstemaatiliselt *Juvenes Translatores* veebisaidil, siis peaksid vastutavad õpetajad seda regulaarselt kontrollima, et olulisest teabest mitte ilma jääda.

ETTEVALMISTUSED

1. VÕISTLUSE TEADE JA REGISTREERUMINE

Kirjaliku tõlke peadirektoraat kuulutab võistluse välja *Juvenes Translatores* veebisaidil (<http://ec.europa.eu/translatores>) on:

1. septembril 2017 kell 12.00 Brüsseli aja järgi.

Kui teie kool soovib osaleda, peate täitma **veebipõhise registreerimisvormi** (vt punkt 1.2).

Registreerumisega võtab Teie kool endale teatavad kohustused (vt punkt 1.3).

1.1. Millised koolid võivad osaleda?

Koolid peavad:

- asuma mõnes ELi liikmesriigis;
- olema tunnustatud ühe või mitme liikmesriigi haridusala ametivõimude poolt;
- valima kaks kuni viis õpilast, kes on **sündinud 2000. aastal**;
- omama internetiühendust;
- omama arvuteid, mis avavad ja trükitavad PDF-faile (tõlketestid ja -lehed saadetakse selles vormingus) ning
- omama juurdepääsu skannerile, et skaneerida tõlked must-valgelt PDF-failidena ning need hiljem üles laadida kirjaliku tõlke peadirektoraadi andmebaasi. Seda tuleb teha võistluse päeval.

Kool peab olema keskkool. Võistlus ei ole avatud õhtukoolidele, kus õpetatakse keeli või sarnaseid mittekohustuslikke keelekursusi.

1.2. Registreerimine

Enne registreerumist peab vastutav õpetaja saama **direktori heakskiidu kooli osalemiseks võistlusel**.

Registreerumisel (**ainult üks vorm kooli kohta**) peate esitama järgmised andmed:

- kooli nimi ja aadress;
- ühe kontaktisiku nimi; ning
- vähemalt üks kehtiv e-posti aadress.

Kuna võtame **teiega ühendust vaid e-posti teel**, siis palun:

- kontrollige postkasti regulaarselt ning
- veenduge, et see ei oleks täis.

Registreerumine toimub alates **1. septembrist kell 12.00 (Brüsseli aja järgi) kuni 20. oktoobrini 2017 kell 12.00 (Brüsseli aja järgi)**. Puudulikult täidetud või hilinevad vorme vastu ei võeta.

Registreeritud koolidele (ning hiljem ka registreeritud õpilastele) määratakse registreerimisnumbrid. **Need numbrid peavad teil olema võistluspäeval käepärast.**

1.3. Millised kohustused võtab Teie kool endale registreerudes?

Registreerimisvormi esitamisel võtab Teie kool kohustuse järgida võistluse reegleid ja täita juhtnõore ning – juhul kui ta valitakse osalema – korraldada koolis tõlketest.

Need hõlmavad järgmist:

- 2000. aastal sündinud õpilaste valimine ja registreerimine;
- vajalike ruumide, vahendite ja personali tagamine tõlketesti korraldamiseks;
- tõlgitavate algtekstide ja tõlkelehtede väljatrükkimine ning laialijaotamine;
- valitud õpilastele testil osalemise võimaldamine;
- selle tagamine, et valitud õpilased ja nende vanemad või hooldajad tutvuksid ning nõustuksid kõnealuste reeglite ja juhtnõoredega;
- selle tagamine, et test toimuks ausates ja erapooletutes tingimustes ning
- loa andmine õpilasele koolist puudumiseks, et ta saaks minna Brüsselisse auhinnatseremooniale, kui ta osutub võistluse üheks võitjaks.

Teie kool nõustub ka sellega, et valituks osutumisel avaldatakse kooli nimi *Juvenes Translatorese* veebisaidil.

Kui Teie kool jätab täitmata punktis 1.3 loetletud kohustused, võidakse Teie kool võistluselt kõrvaldada.

2. KOOLIDE VALIMINE

Nõuetekohaselt registreerunud koolide hulgast valitakse elektroonilise loosi teel võistlusel osalevad koolid.

Igast liikmesriigist valitud koolide arv on võrdne kohtade arvuga, mis sellel liikmesriigil on Euroopa Parlamendis:

Liikmesriikide koolid

Austria	18
Belgia	21
Bulgaaria	17
Horvaatia	11
Küpros	6
Tšehhi Vabariik	21
Taani	13
Eesti	6
Soome	3
Prantsusmaa	74
Saksamaa	96
Kreeka	21
Ungari	21
Iirimaa	11
Itaalia	73
Läti	8
Leedu	11
Luksemburg	6
Malta	6
Madalmaad	26
Poola	51
Portugal	21
Rumeenia	32
Sloveenia	8

Slovakkia	13
Hispaania	54
Rootsi	20
Ühendkuningriik	73
Kokku	751

Valiku tegemisel arvatakse iga kool selle liikmesriigi kvoodi hulka, kus ta asub. Näiteks Prantsusmaal asuv hispaania kool *IES Liceo español* „Luis Buñuel“ läheb arvesse Prantsusmaa koolina.

Valitud koolide nimekiri avaldatakse JT veebisaidil **2017. aasta oktoobri lõpuks**.

3. ÕPILASTE VALIMINE

Käesolevates reeglites ja juhtnöörides tähistavad mõisted „õpilane“ ning „valitud õpilane“ kõiki valitud koolide poolt osalema esitatud õpilasi. Igast valitud koolist võib osaleda kaks kuni viis õpilast, kes peavad:

- olema **sündinud 2000. aastal** ning
- olema sellise kooli **õpilaste nimekirjas**, mis täidab punktis 1.1 nimetatud kriteeriume.

Sünniaastat käsitleva reegli eesmärk on luua võrdsed tingimused kõigi liikmesriikide haridussüsteemide puhul. Kui selgub, et õpilane ei ole sündinud 2000. aastal, jäetakse ta võistluselt välja.

Kool peab märkima **keelekombinatsiooni**, mille iga valitud õpilane on valinud, s.o tõlketöö lähte- ja sihtkeele (vt punkt 3.4).

3.1. Õpilaste nimed ja keelekombinatsioonid

Kui Teie kool osutub valituks, peate tõlkevõistlusele valitud õpilased registreerima hiljemalt **21. novembril 2017** kella 12.00-ks. Iga kool saab registreerida kaks kuni viis õpilast, sisestades andmebaasi nende nimed ja valitud keelekombinatsioonid JT meeskonna poolt e-kirjaga saadetava lingi kaudu. (Võite registreerida ka kuuenda õpilase varuvõistlejana juhuks, kui mõni esialgselt registreeritud õpilastest ei saa võistlusel osaleda nt haiguse tõttu.)

Pärast 21. novembrit 2017 ei ole enam võimalik muuta võistlusel osalema valitud õpilaste nimekirja ega nende valitud keelekombinatsioone.

Kool peab teatama iga õpilase vanema(te)le või hooldaja(te)le õpilase osalemisest võistlusel.

3.2. Kuidas õpilasi valida?

Koolid võivad kehtestada oma kriteeriumid osalevate õpilaste valimiseks, kuid need peavad olema selged, õiglased ning mittediskrimineerivad. Kui kirjaliku tõlke peadirektoraat on

seisukohal, et mõni kool on kasutanud ebaõiglasi või diskrimineerivaid kriteeriume, võib ta otsustada selle kooli võistluselt välja jätta.

3.3. Kuidas on lood isikuandmete kaitsega?

Kirjaliku tõlke peadirektoraat tagab, et kõiki saadud isikuandmeid kaitstakse vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele.

Koolide ja liikmesriikide võitjate nimed ning nende tõlked kuuluvad avaldamisele (vt punkt 5). Lisaks võidakse meedias kajastada võitjate viibimist auhinnatseremoonial Brüsselis.

Üksikasjalikum teave selle kohta, kuidas kirjaliku tõlke peadirektoraat täidab oma kohustusi seoses isikuandmete kaitsega, on esitatud tõlkevõistluse *Juvenes Translatores* loa vormil ja isikuandmete kaitse avalduses. Need dokumendid saadetakse e-postiga ainult 28 võitjale nende õpetajate vahendusel.

3.4. Keelekombinatsioonid

Iga õpilane võib omal valikul tõlkida mis tahes Euroopa Liidu ametlikust keelest mõnda teise ELi ametlikku keelde. Need keeled on:

bulgaaria (BG), eesti (ET), hispaania (ES), hollandi (NL), horvaadi (HR), iiri (GA), inglise (EN), itaalia (IT), kreeka (EL), leedu (LT), läti (LV), malta (MT), poola (PL), portugali (PT), prantsuse (FR), rootsi (SV), rumeenia (RO), saksa (DE), slovaki (SK), sloveeni (SL), soome (FI), taani (DA), tšehhi (CS) ja ungari (HU) keel.

Iga õpilase keelekombinatsioonid tuleb märkida ära õpilase registreerimisel (vt punkt 3.1) ning neid ei saa enam pärast 21. novembrit 2017 muuta.

Soovitame tungivalt, et õpilased *tõlgiksid* oma emakeelde või keelde, mida nad kõige paremini valdavad. Siiski peab see olema üks eespool loetletud ELi ametlikest keeltest.

TÕLKETEST

4. TESTI LÄBIVIIMINE

Tõlketesti toimumise päeval, 23. novembril 2017, jagab kirjaliku tõlke peadirektoraat koolidele tõlgitavad algtekstid ainult elektroonilisel kujul (e-postiga ja allalaadimiseks JT veebisaidilt). Tõlgitavate tekstide ülaserava on märgitud aasta „2017“ ning lähtekeele kood.

Tõlkimine peab toimuma kõigis osalevates koolides üheaegselt kell **10.00–12.00** Brüsseli aja järgi. Tõlkevõistlus peab aset leidma kooli ruumides.

Koolid peavad tegema kõik võimaliku, et test toimuks ausalt ja erapooletutes tingimustes. Õpilased peavad töötama iseseisvalt, mitte paaride ega rühmadena, ning õpetajad ei tohi neid aidata.

Koolid võivad lubada teistel õpilastel mitteametlikult tõlketestist osa võtta (ja võivad näiteks korraldada paralleelse koolisisese võistluse või kasutada seda õpilaste hindamiseks), kuid nende tõlketöid palume kirjaliku tõlke peadirektoraadile mitte saata.

Võistluse käigus ei või kasutada arvuteid ega muid elektroonilisi vahendeid.

Tõlketööd peavad olema kirjutatud käsitsi musta pastapliatsiga kirjaliku tõlke peadirektoraadi poolt võimaldatud tõlkelehtedel ning need peavad olema loetavad. Loetamatud tekstid ja mitte tõlkelehtedel esitatud tekstid kõrvaldatakse võistluselt. Õpilased ei tohiks kirjutada vaid suurtähtedega, kuna hindajad peavad saama hinnata, kas suurtähti on nõuetekohaselt kasutatud.

Samal päeval pärast võistlust tuleb:

- tõlked skaneerida ja need salvestada loetavate kvaliteetsete PDF-failidena (iga tõlke kohta üks fail, mille maksimumsuurus on 3 MB – kui fail on suurem, proovige see skaneerida must-valgena) ning
- laadida need üles JT andmebaasi, kasutades selleks kooli poolt määratud kontaktisikule saadetud linki.

Püsivate tehniliste probleemide korral võib tõlked saata e-posti teel või tähtsaadetisena kirjaliku tõlke peadirektoraadile Brüsselis:

Juvenes Translatores
European Commission
Directorate-General for Translation
attn: Žydra Bakutyte
G-6 - 06/12
1049 Brussels
Belgia

Juhul, kui tekib koolist mittesõltuvaid takistusi, mis ei võimalda teil tõlkeid nõuetekohaselt saata, võtke palun juhtnööride saamiseks ühendust JT meeskonnaga.

Nii palju kui võimalik, püüab kirjaliku tõlke peadirektoraat vastata ka küsimustele ja anda nõu e-posti teel.

4.1. Puuetega õpilased

Koolid ei tohi diskrimineerida puuetega õpilasi. JT meeskond on teadlik sellest, et puuetega õpilaste õiglaseks ning võrdsete võimalustega võistlusel osalemiseks võivad osutada vajalikuks erikorraldused. Kui leiate, et vajalikud erimeetmed on reeglitega vastuolus (nt kui puude tõttu vajab õpilane tõlketöö kirjutamiseks rohkem aega või võistlusel osalemiseks on hädavajalik arvuti olemasolu), peaksite teavitama eelneva loa saamiseks JT meeskonda, kirjeldades puuet ning kavandatavaid meetmeid.

4.2. Kes vastutab testi praktiliste üksikasjade eest?

Testi kohapealse korraldamise eest oma ruumides vastutavad koolid. See hõlmab kõiki testipäeva praktilisi korraldusi, näiteks:

- hoolitsemine selle eest, et kirjaliku tõlke peadirektoraadi saadetud tekste käideldakse nõuetekohaselt, st põhjustamata viivitusi või seadmata ohtu konfidentsiaalsust;
- õpilaste kogunemine testi toimumiskohta;

- õpilastele nõuetekohaste algtekstide ja tõlkelehtede jagamine;
- kontrollimine, et õpilased märgiksid tõlkelehtedele vajaliku teabe: kooli registreerimisnumbri, riigi, õpilase numbri andmebaasis, keelekombinatsiooni, initsiaalid (ettevaatusabinõuna võimaliku tõlgete äravahetamise korral nende üleslaadimisel) ja sünniaasta;
- õpilaste jälgimine tõlketöö tegemise ajal ning
- tõlgete skaneerimine ja üleslaadimine JT andmebaasi e-kirjaga saadetud lingi kaudu (üks PDF-fail iga tõlke kohta).

Koolid peavad originaaltõlkeid kuus kuud säilitama.

4.3. Kas õpilased võivad testi käigus kasutada sõnaraamatuid või muid abivahendeid?

Sõnaraamatud on tõlkija kutsetöövahendid ja sellistena tuleks õpilastel lubada neid testi käigus kasutada, kuid – **ainult paberkandjal**. Kasutada võib ühe- ja kakskeelseid sõnaraamatuid.

Kasutada ei või mitte mingisuguseid elektroonilisi abivahendeid, nt arvuteid, mobiiltelefone, elektroonilisi sõnaraamatuid, terminibaase ega muid elektroonilisi tõlkevahendeid.

5. VÕISTLUSTÖÖDE HINDAMINE JA AVALDAMINE

5.1. Hindamine

Kõiki tõlkeid hindab kirjaliku tõlke peadirektoraadi kutselistest tõlkijatest ja toimetajatest koosnev hindamiskogu.

Hindamise järel valib žürii eesotsas kirjaliku tõlke peadirektoraadi peadirektoriga igast liikmesriigist parima tõlke.

Hindamiskogu ja žürii töö ning arutelud on konfidentsiaalsed. Osavõtjate individuaalseid punkte ei avaldata.

Erikiitused võidakse saata umbes 10%-le õpilastest, kui nende tõlked on suurepärased. Kõik õpilased saavad tunnistuse osalemise kohta.

Hindamiskogu ja žürii otsused on lõplikud. Tõlkeid ja nende hindamisi võidakse paljundada, et neid kasutada ELi institutsioonide siseselt tulevastel tõlgete hindamisi käsitlevatel koolitustel.

5.2. Milliseid kriteeriume hindamisel kasutatakse?

Hindamiskogu kasutab samu kriteeriume, mida kasutatakse kirjaliku tõlke peadirektoraadi tõlketööde hindamisel, nt:

- tõlke täpsus;
- oskus kirjutada õigesti (väljendite valik ja grammatika);
- oskus kirjutada ladusalt ning

- tõlkeprobleemide lahenduste leidlikkus.

Hindamiskogu võib võistluselt kõrvaldada iga töö, mis tema hinnangul ei ole tehtud ausalt ega erapooletutes tingimustes.

5.3. Võitjate väljakuulutamise ja isikuandmete kasutamisega seotud loa vorm

28 võitjat tehakse teatavaks **2018. aasta veebruari** alguses.

Kirjaliku tõlke peadirektoraat saadab võitjate koolidele e-postiga loa vormi, mille kool peab **välja trükkima, allkirjastama ja saatma tähtjaks tagasi** kirjaliku tõlke peadirektoraadile Brüsselis koos õpilase **kehtiva isikutunnistuse** koopiaga.

Vormile peavad alla kirjutama:

- õpilane ja
- õpilase vanem(ad) või hooldaja(d) (*kui õpilane on auhinnareisi ajal alla 18-aastane*).

Seda vormi täites nõustuvad õpilane ja tema vanem(ad) või hooldaja(d) järgmisega:

- õpilasel lubatakse minna Brüsselisse auhinnatseremooniale;
- fotosid ning videosalvestusi auhinnatseremooniast ja külastusest Brüsselisse võib avaldada JT veebisaidil ning *Facebooki lehel* ja
- lapsevanem või hooldaja või nende poolt heakskiidetud täisealine isik saadab õpilast auhindade üleandmisel Brüsselis (*see ei ole kohustuslik, kui õpilane on auhinnareisi ajal 18-aastane*).

[Isikuandmete kaitset käsitlevas dokumendis](#) , mis on lisatud loa vormile, on kirjeldatud, kuidas isikuandmeid kogutakse, töödeldakse ja kasutatakse ranges vastavuses kohaldatavate õigusaktidega.

AUHINDADE ÜLEANDMINE

6. AUHINDADE ÜLEANDMINE

Võitjad koos ühe täiskasvanud saatja ja ühe õpetajaga iga võitja kohta kutsutakse Brüsselis toimuvale auhinnatseremooniale.

Kui võitja on auhinnatseremoonia toimumise ajal alla 18-aastane, peab temaga kaasas olema lapsevanem, hooldaja või nende poolt heakskiidetud täiskasvanu, kes vastutab täielikult õpilase ja enda eest kogu reisi ning Brüsselis viibimise aja jooksul.

Õpilane, tema täiskasvanud saatja ja õpetaja peavad omama sõiduks vajalikke reisidokumente.

7. KULUD

Kool kannab tõlkevõistluse korraldamise kulud oma ruumides, s.t tõlgitavate tekstide väljatrükkimise ja testi läbiviimiseks vajalike ruumide võimaldamisega seotud kulud.

Komisjon kannab auhinnatseremoonia kulud ning tõlgitavate tekstide koostamise ja hindamise kulud.

Komisjon korraldab igast liikmesriigist ühe võitja, ühe teda saatva täiskasvanu ning ühe õpetaja reisi (päritoluriigist Brüsselisse, välja arvatud lühikesed sõidud, nagu taksosõit lennujaamast ja sinna tagasi) ja majutuse ning tasub nende eest.

8. REEGLITE JA JUHTNÖÖRIDE TÕLGENDAMINE

Kirjaliku tõlke peadirektoraadi tõlgendus käesolevatest reeglitest ja juhtnööridest on lõplik.

Soovite lisateavet?

- Tutvuge [Juvenes Translatores](#) veebisaidiga;
- Saatke küsimused *Juvenes Translatores* meeskonnale – DGT-translatores@ec.europa.eu või
- võtke ühendust JT kontaktisikuga [kirjaliku tõlke peadirektoraadi kohalikus esinduses](#)